

Abstrakt

Bakalářská práce se zabývá výskytem vybrané skupiny organických látek s podezřením na endokrinně disruptivní aktivitu, používaných jako UV filtry v běžných kosmetických výrobcích. Byl vytvořen rozsáhlý soubor kosmetických výrobků prodávaných v drogeriích, lékárnách a parfumeriích. Ty byly dále členěny na výrobky určené pro dospělé, pro děti a na výrobky deklarované jako bioprodukty. Celkově tento soubor čítal 156 odlišných položek a byl nashromážděn ve 40 drogeriích, 20 lékárnách a 10 parfumeriích. Místa pro sběr dat se nalézala jak ve velkých městech, tak na jejich okrajích, v nákupních centrech, na menších i malých městech a to na více místech ČR. Z hlediska sortimentu se jednalo o opalovací krémy, oleje a emulze, o krémy a emulze pro péči o tělo, o balzámy a balzámy na rty a dále o vlasovou kosmetiku. U těchto produktů byl sledován výskyt sedmi organických sloučenin z databáze SIN List, které se do produktu přidávají jako složky obsažené UV bariéry. Ty mohou být potenciálně značně rizikové pro svou endokrinně disruptivní aktivitu. Jsou to tyto sloučeniny: ethylhexyl methoxycinnamat; benzofenon-1, benzofenon-2, benzofenon-3; 4,4-dihydroxybenzofenon; 4-methylbenzyliden kamfor; 3-benzyliden kamfor. Pro tuto skupinu sloučenin byl zpracován přehled jejich alternativních označení (empirické, obchodní a další), včetně chemického sumárního a strukturního vzorce. Ze souboru 7 potenciálně rizikových UV organických filtrů se ve výrobcích na českém trhu, bez ohledu na typ prodávajícího (drogerie, lékárna, parfumerie), vyskytují pouze dva z nich, nebo jejich kombinace. Zbývajících 5 látek nebylo zachyceno. Jedná se o sloučeninu ethylhexyl methoxycinnamat a o sloučeninu benzofenon-3. Běžná kosmetika z drogerií, tedy nejlevnější sortiment, obsahuje obecně velmi malé množství produktů s organickým filtrem. U produktů pro děti ve zboží v drogeriích UV filtry nebyly vůbec nalezeny. Situace v lékárnách je také vcelku uspokojivá. Naopak drahá produkce z parfumerií je těchto sloučenin „plná“, včetně jejich kombinací. U bio produktů se sledované UV filtry nevyskytovaly.